

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Złocieniec
na lata 2026 - 2030**

Opracował: Przewodniczący Zespołu

Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Beata Roczniak

Spis treści

Wstęp.....	3
Rozdział I. Uwarunkowania prawne	5
1.1. Podstawa prawna	5
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	7
2.1. Pojęcie przemocy domowej.....	7
2.2. Rodzaje przemocy	8
Rozdział III. Wpływ przemocy domowej na zdrowie psychiczne dzieci.....	12
Rozdział IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Złocieniec	14
4.1. Zasoby Gminy Złocieniec	15
Rozdział V. Analiza SWOT	21
Rozdział VI. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	24
Rozdział VII. Realizatorzy programu.....	29
Rozdział VIII. Harmonogram realizacji i źródła finansowania Programu	30
Rozdział IX. Monitoring i ewaluacja	32
UZASADNIENIE.....	33

Wstęp

W świetle polskiego prawa, przemoc wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Zgodnie z art. 207 kodeksu karnego, *„kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Zaś nad osobą nieporadną ze względu na wiek jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Jeżeli akt przemocy połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Jeżeli następstwem aktu przemocy jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.*

Rodzina to naturalna i podstawowa komórka społeczna, odpowiedzialna za rozwój i przetrwanie społeczeństwa. Od jej jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Rodzina, aby poprawnie mogła wypełniać przypisane jej zadania, musi funkcjonować prawidłowo. Dlatego też Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Jednym z zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny jest przemoc. Jest to zjawisko społeczne występujące we wszystkich środowiskach i w każdej grupie społecznej niezależnie od wieku, pochodzenia, wykształcenia, majątku. Problem nie tyle nowy, co raczej w ostatnich latach ulegający intensyfikacji i coraz bardziej dostrzegalny w przestrzeni społecznej, dotyczący również rodziny i prowadzący do jej degradacji. Z uwagi, iż przemoc jest procesem długotrwałym, przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia przez państwo działań o charakterze długoterminowym i holistycznym, by skutecznie zapobiegać temu zjawisku. Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Jego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc domową oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2026-2030 wyznacza główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Złocińcu, który został powołany zarządzeniem nr 186/2024 Burmistrza Złocieńca z dnia 27 września 2024 r. i skupia specjalistów różnych dziedzin w celu skutecznego reagowania na zjawisko przemocy domowej.

Gminny Program jest zgodny z Powiatową Strategią Problemów Społecznych na lata 2023-2028 oraz z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Realizacja Programu będzie opierać się na następujących priorytetach: profilaktyka i edukacja społeczna, ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania względem osób stosujących przemoc domową, doskonalenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Główne cele krajowego programu przeciwdziałania przemocy to zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Polsce, zwiększenie skuteczności ochrony i pomocy ofiarom, poprawa skuteczności działań wobec sprawców oraz podniesienie kompetencji instytucji i specjalistów w tym zakresie, poprzez intensywną profilaktykę, wsparcie osób dotkniętych przemocą (fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną) oraz edukację społeczeństwa na temat problemu i promowanie wartości rodzinnych.

Misją Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, zwiększenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową w Gminie Złocieniec.

Rozdział I. Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 1673).

W myśl art. 6 ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Program realizowany będzie w oparciu o podstawowe przepisy regulujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej tj.:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 1673).

Przedmiotowy program opiera się o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 383),
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 636),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 46).

Program wpisuje się w założenia:

- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2026-2030,
- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2028.

Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Pojęcie przemocy domowej

Według Światowej Organizacji Zdrowia przemoc to celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub depryzację. W polskim systemie prawnym definicja przemocy domowej, zawarta została w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wg której przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Do znamion kwalifikujących dane zdarzenie, jako przemoc zaliczyć należy cztery podstawowe kryteria:

- **intencjonalność** – działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane najczęściej na zdobycie kontroli nad drugim człowiekiem, czy też wymuszenie posłuszeństwa;
- **dysproporcja sił** – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę;
- **naruszenie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- **powodowanie cierpienia i szkód** – osoby dotknięte przemocą doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

Jak już wspomniano powyżej przemoc ma różne oblicza i dzieli się ją na różne kategorie. Przybiera różne formy i dokonywana jest przy pomocy różnych instrumentów. Dlatego należy scharakteryzować wymienione rodzaje przemocy.

2.2. Rodzaje przemocy

Przemoc psychiczna

Istotą przemocy psychicznej jest naruszenie godności osobistej, którą możemy rozumieć jako źródło i podstawę wolności i praw człowieka. Godność przysługuje każdemu człowiekowi, niezależnie od jakichkolwiek cech: płci, wieku, poglądów, chorób, a także niezależnie od zasług i przewinień. Godności nie wolno naruszać i powinna być chroniona.

Przemocą psychiczną są: krzyk, groźby, straszenie, wywieranie presji i przymusu, manipulację, np. wzbudzanie poczucia winy, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, oskarżanie, oczernianie, ciągłe niepokojenie, wyzywanie, poniżanie, lekceważenie, ośmieszanie, upokarzanie, zawstydzanie, ujawnianie tajemnic, uporczywe milczenie, ignorowanie, krzywdzenie zwierząt domowych należących do osoby doznającej przemocy itp.

Przemoc psychiczna zmierza do podporządkowania drugiej osoby, odebrania jej autonomii. Służą temu zachowania kontrolujące: izolowanie, czyli ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi lub zniechęcanie do nich, naruszanie prawa do prywatności korespondencji, rozmów, spotkań, odbierania każdego telefonu, zasypywanie telefonami i wiadomościami.

Przemoc psychiczna jest najczęstszym rodzajem przemocy. Prócz tego, że czasem występuje sama, współwystępuje z pozostałymi rodzajami przemocy. Inaczej mówiąc, zawsze kiedy pojawia się przemoc fizyczna, seksualna, ekonomiczna lub zaniedbanie, przemoc psychiczna również ma miejsce.

Niekiedy wyróżnia się specyficzne odmiany przemocy psychicznej, takie gaslighting czy hoovering.

Gaslighting to taka forma manipulacji, w której osoba stosująca przemoc np. zaprzecza faktom, podważa ocenę sytuacji drugiej osoby, kwestionuje jej wspomnienia, a nawet zdrowie psychiczne. Może zarzucać osobie, którą krzywdzi przesadzanie, dramatyzowanie, histeryzowanie, przewrażliwienie, mówić takie rzeczy jak: „Nic takiego nie mówiłem/ nie zrobiłem”, „Tylko żartowałam”, „Masz przywidzenia” itp. Może ją dyskredytować w oczach innych czy podważać jej wiarygodność. W efekcie osoba doznająca przemocy zaczyna wątpić w swoje odczucia, w siebie, w swój ogląd rzeczywistości i staje się coraz bardziej niepokojona, przestraszona i zawstydzona.

Hoovering po angielsku znaczy odkurzanie odkurzaczem, a także, bardziej metaforycznie – wciąganie, wsysanie. W kontekstach psychologicznych mówi się o hooveringu, gdy mimo zakończenia relacji albo próby jej zakończenia osoba próbuje na powrót wciągnąć byłego partnera do związku, przy czym jest to działanie intensywne i podstępne. Osoba stosująca ten rodzaj manipulacji często nie przyjmuje do wiadomości rozstania, zachowuje się tak, jakby związek trwał. Dzwoni, wysyła SMS-y, zamieszcza komentarze, lajkuje zdjęcia na portalach społecznościowych, nachodzi w domu, wpada do pracy, wysyła prezenty, wyznaje miłość, proponuje wspólne aktywności. Nie mówi przy tym wprost, że pragnęłaby powrotu relacji –raczej kontynuuje relację, jakby nic się nie zdarzyło. Może też odwoływać się do poczucia litości i winy, mówić, jak bardzo jest samotna, jak bardzo tęskni, jak wspaniale było jej w związku itd.

Zarówno gaslighting i hoovering są próbą podporządkowania sobie drugiej osoby, przejęcia nad nią kontroli, podważenia jej autonomii w myśleniu lub decydowaniu o sobie.

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna narusza nietykalność cielesną: powoduje uszkodzenie ciała lub niesie takie ryzyko. Zaliczamy do niej m.in.: popychanie, ciągnięcie np. za uszy czy włosy, uderzanie, kopanie, szczypanie, duszenie, szarpanie, ściskanie, szturchanie, klapsy, policzkowanie, przesuwanie osoby, przytrzymywanie i krępowanie ruchów, przypalanie papierosem, rzucanie w osobę przedmiotami, polewanie wrzątkiem czy innymi niebezpiecznymi substancjami.

Przemoc seksualna

Przemoc seksualna narusza sferę seksualną, intymność drugiej osoby. Polega na przymuszaniu osoby do kontaktu seksualnego lub zachowań seksualnych, a także na kontynuowaniu takiego kontaktu wbrew jej woli. Przymuszanie to nie tylko użycie siły fizycznej, lecz także manipulacja psychiczna, groźba, zastraszenie, szantaż. Za działanie wbrew woli uznaje się także sytuację, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, np. jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków, albo z innych powodów nie może w pełni zrozumieć tego, co się dzieje. O przemocy seksualnej mówimy też wtedy, gdy w danych okolicznościach osoba obawia się odmówić aktywności seksualnej

Przemoc seksualna to m.in.: wymuszanie wszelkich praktyk seksualnych, pieszczot, stosunku płciowego, seksu oralnego, manualnego i in., obmacywanie, komentowanie, krytykowanie, wyśmiewanie wyglądu i szczegółów anatomicznych, sprawności seksualnej, upodobań seksualnych itd., przymuszanie do oglądania pornografii, fotografowanie i nagrywanie w sytuacji seksualnej, gdy osoba nie wyraziła zgody, udostępnianie zdjęć i nagrań osoby bez jej zgody.

Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna to rozmaite nadużycia w sferze materialnej, sferze własności. Ma miejsce np. wtedy, gdy ktoś wykorzystuje drugą osobę finansowo: przerzuca na nią koszty utrzymania domu, bierze kredyty bez uzgodnienia, zmusza do spłacania swoich zobowiązań finansowych, zmusza do podpisania dokumentów finansowych – umów kredytowych, pełnomocnictw itp., sprzedaje jej własność lub wspólną własność bez uzgodnienia. Inne formy przemocy ekonomicznej to kontrolowanie wydatków drugiej osoby i utrudnianie jej zaspokajania podstawowych potrzeb poprzez ograniczanie jej dostępu do wspólnych pieniędzy, wydzielanie pieniędzy, odbieranie pieniędzy, zmuszanie do drobiazgowego rozliczania się z wydatków, utrudnianie podjęcia pracy zarobkowej lub podejmowanie działań, przez które osoba może stracić pracę, zmuszanie do pracy nieodpłatnej, np. w firmie rodzinnej, niepłacenie alimentów. Przemocą ekonomiczną jest też niszczenie lub wyrzucanie rzeczy bliskiej osoby oraz zabieranie lub pożyczanie rzeczy bez pozwolenia, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń potrzebnych do funkcjonowania – łazienki, kuchni itd.

Zaniedbanie

Zaniedbanie to naruszenie obowiązku opieki zaspokojenia potrzeb fizycznych czy emocjonalnych wobec osób które są zależne. Mówimy o tej formie przemocy w odniesieniu do osób w pewien sposób zależnych – dzieci, starszych członków rodziny wymagających opieki, osób chorych lub niepełnosprawnych. Zaniedbanie polega na niedostatecznym zaspokajaniu potrzeb – biologicznych i psychicznych. W przypadku dzieci opiekun nie zapewnia dziecku jedzenia, ubrania, schronienia, to dopuszcza się zaniedbania jego potrzeb biologicznych. Jeśli zaś nie interesuje się jego rozwojem, sytuacją w szkole, stanem emocjonalnym – zaniedbuje jego potrzeby emocjonalne, społeczne i intelektualne, o które powinien się troszczyć. W przypadku osób starszych czy niepełnosprawnych zaniedbanie jest nieudzielanie takim osobom pomocy adekwatnej do sytuacji np. w chorobie niepodawanie tabletek, brak wizyt lekarskich, brak zainteresowania, co ta osoba czuje, odcinanie od innych osób.

<https://niebieskalinia.info/baza-wiedzy/o-przemocy/jakie-sa-rodzaje-przemocy/>

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Aby lepiej zrozumieć zjawisko przemocy należy również rozważaniami objąć inne aspekty przemocy. Wyróżnia się dwie formy, tzw. typy przemocy wewnątrzrodzinnej: przemoc gorąca, przemoc chłodna.

Przemoc **gorąca** to spontaniczny wybuch gniewu, agresji słownej i fizycznej, impulsywny, często odreagowanie problemów z pracy na bliskich. Przemoc **chłodna** jest zaplanowana, systematyczna, pozbawiona emocji, przypomina realizację scenariusza, motywowana fałszywym przekonaniem o słuszności swoich działań (np. "dla ich dobra"), często autorytarna i kontrolująca.

Przemoc gorąca (spontaniczna)

- Charakterystyka: nagłe wybuchy gniewu, furii, wściekłości.
- Formy: krzyki, wyzwiska, obelgi, rękoczynny, impulsywny zadawanie bólu.
- Przyczyny: odreagowanie frustracji z innych obszarów życia (praca, finanse) na najbliższych.
- cechy: Pojawia się i znika szybko, jest ekspresyjna, oparta na emocjach.

Przemoc chłodna (planowa)

- Charakterystyka: cicha, systematyczna, pozbawiona gwałtownych emocji, oparta na chłodnej kalkulacji.
- Formy: rygorystyczne wychowanie, autorytarne traktowanie, manipulacje psychiczne.
- Przyczyny: przekonanie o słuszności działań, np. "naprawianie" kogoś, "dla czyjegoś dobra".
- Cechy: długotrwała, ukryta, realizowana według planu, często motywowana potrzebą kontroli.

Różnice w skrócie

- Gorąca: emocjonalna, impulsywna, wybuchowa.
- Chłodna: bezemocjonalna, zaplanowana, systematyczna, z poczuciem "słuszności" sprawcy.

Kodeks postępowania cywilnego poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, m.in. o:

- zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,
- zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy, lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej i przebywania na tym terenie.

Rozdział III. Wpływ przemocy domowej na zdrowie psychiczne dzieci

- Dzieci wzrastające wśród przemocy w domu są często jej ofiarami, gdyż doznają przemocy nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio maltretowane lub drastycznie zaniedbywane przez rodziców lub opiekunów. Cierpią i są krzywdzone także wtedy, gdy tylko są świadkami przemocy dorosłych. Pierwszą przyczyną, wymienianą przez wiele maltretowanych kobiet jako powód ucieczki z domu, jest fakt, że sprawca atakował również dzieci. Ofiary wyrażają wiele obaw co do wpływu, jaki przemoc małżeńska wyrzuci może na dziecko. Krzywdzenie dzieci przez dorosłych sprawców przemocy można podzielić na cztery kategorie działań:
- celowe wyrządzanie im krzywdy fizycznej, traktowane jako sposób grożenia ofierze i kontrolowania jej;
- mimowolne wyrządzanie im krzywdy fizycznej w czasie ataku na partnerkę, kiedy dziecko przypadkowo podejrze pod rękę lub kiedy próbuje interweniować;
- stwarzanie środowiska, w którym dzieci są świadkami samej przemocy lub jej skutków - z badań wynika, że oglądanie przemocy domowej ma taki sam wpływ na dzieci, jak sama fizyczna przemoc;
- wykorzystywanie dzieci, by w wymuszony sposób kontrolować maltretowaną partnerkę, albo podczas trwania związku albo po separacji, wyłącznie z chęci utrzymania kontroli, bez żadnych względów na krzywdę wyrządzaną dzieciom.

Przemoc domowa dorosłych może wyrządzić dziecku bardzo poważne szkody fizyczne, emocjonalne i poznawcze. Skutki przemocy domowej są krótkoterminowe i długotrwałe, zależą od wieku i stadium rozwojowego dziecka. W okresie niemowlęstwa najistotniejszą sprawą jest rozwój więzi emocjonalnych z otoczeniem. Możliwość tworzenia takich więzi jest fundamentem zdrowego rozwoju. Sprawca może bezpośrednio ingerować w opiekę sprawowaną przez ofiarę nad dzieckiem. Przemoc może uniemożliwić dziecku więź z obojgiem rodziców. Skutkiem tego będą trudności w nawiązywaniu późniejszych związków oraz zablokowanie rozwoju właściwych dla wielu zdolności i umiejętności. Jednym z podstawowych zadań rozwojowych u dzieci w wieku od 5 do 10 lat jest rozwój rozumienia ról społecznych i rodzinnych oraz rozwój poznawczy. Stosowana przez sprawcę przemoc i narzucony wzorzec kontroli hamuje lub zaburza osiągnięcie tych celów. Tworzy się zaburzona wizja modelu życia rodzinnego oraz pełnienia ról kobiecych i męskich. Dziecko może mieć kłopoty z opanowaniem podstawowych wiadomości w szkole z powodu trapiących je lęków o to, co się dzieje w domu. Podstawowym zadaniem rozwojowym u nastolatków jest rozwój poczucia odrębności i tożsamości. Nastolatki częściowo odsuwają się od rodziców i nawiązują związki z rówieśnikami. To, czego nauczyły się ze związków rodzinnych, odtwarzane jest w związkach z rówieśnikami. Gdy borykają się np. z problemem maltretowania matki, nie mają żadnego pozytywnego modelu dla wyrobienia w sobie umiejętności niezbędnych dla opanowania zasad

wzajemności w zdrowym dorosłym związku (np. umiejętności słuchania, wspierania, nie-siłowego rozwiązywania problemów, kompromisu). Czasami nastolatek utożsamia się ze sprawcą, traktując go jako prawdziwie silną osobę, co może prowadzić do naśladowania jego postępowania. Negatywne skutki uszkodzenia procesu rozwojowego dziecka zaobserwować można natychmiast w postaci różnych objawów psychicznych i fizycznych takich jak: lęk, zaburzenia łaknienia i snu, zaburzenia związane z nastrojem (np. depresja i nadmierna potrzeba uczuć), nadmiernie akcentowane posłuszeństwo lub zamknięcie w sobie, agresywne zachowania (np. destrukcyjne napady furii), odizolowywanie się i unikanie (tworzenie sugestywnych fantazji obrazujących nierzeczywiste życie rodzinne), skargi somatyczne, obgryzanie palców, niepokój, drżenie, jękanie, problemy w szkole, myśli samobójcze itd. Doświadczenie przemocy domowej w dzieciństwie powoduje również zmiany w postrzeganiu i umiejętnościach rozwiązywania problemów, takie jak błędne postrzeganie siebie jako przyczyny przemocy sprawcy wobec matki lub używanie zachowań pasywnych (np. zamykanie się w sobie, uległość) albo agresywnych (np. ataki werbalne i/lub fizyczne) zamiast konstruktywnych umiejętności rozwiązywania problemów. Są również skutki długotrwałe, przejawiające się w życiu dorosłym. Ponieważ ważne cele rozwojowe zostały zaburzone, spowodowane tym ubytki przenoszone są w dorosłość. Dzieci mogą nigdy nie nadrobić pewnych zaległości w nauce lub umiejętnościach kształtowania stosunków międzyludzkich. Ubytki te wpłyną będą na ich zdolność utrzymania pracy i podtrzymywania związków. Szczególnie negatywne skutki odczuwają dzieci płci męskiej i one też zagrożone są tym, że w dorosłych związkach intymnych maltretować będą swoje partnerki. Zdarza się, że dzieci te nie czekają z użyciem przemocy na wkroczenie w wiek dorosły (np. stosując ją wobec ofiary, wobec sprawcy, swoich rówieśników lub innych osób dorosłych). Jednakże wiele dzieci nie doznaje nieodwracalnych szkód z doświadczenia przemocy domowej w swojej rodzinie. Troskliwy i wspierający opiekun może osłabić negatywny wpływ tych doświadczeń na dziecko. Gdy dzieci mają zapewnione bezpieczeństwo, mogą powrócić do normalnych zadań rozwojowych. Najskuteczniejszym sposobem zapewnienia ochrony dziecku może być zapewnienie ochrony dorosłej ofierze i powstrzymanie przemocy domowej. W wielu przypadkach niezbędna jest także specjalistyczna pomoc psychologiczna.

Rozdział IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Złocieniec

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2026–2030

Opinia społeczna mieszkańców gminy wskazuje, że problem przemocy domowej występuje w wielu rodzinnych (38%) oraz jest problemem zasłyszonym (39%). 23% respondentów jest zdania, że problem przemocy domowej raczej występuje w nielicznych rodzinach. Zjawisko przemocy domowej jest również zjawiskiem często niediagnozowanym statystycznie, dlatego trudno jest wskazać rzeczywistą wartość problemu (liczby rodzin z problemem przemocowym).

Problematyka przemocy domowej dotyka niestety również Gminę Złocieniec. Na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie gminy Złocieniec działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej, kuratorzy sądowi. Celem Zespołu jest usprawnienie systemu przepływu informacji oraz reagowanie na zidentyfikowane problemy społeczne, w tym w szczególności przejawy przemocy domowej oraz zintegrowanie działań środowisk odpowiedzialnych za przemoc na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą. Praca z rodziną z problemem przemocy realizowana jest przez spotkania grup diagnostyczno-pomocowych, których zadaniem jest planowanie działań, monitorowanie sytuacji oraz organizowanie pomocy. W skład grup wchodzi: pracownicy socjalni, dzielnicowi, pedagodzy, kuratorzy, przedstawiciele GKRPA, przedstawiciele służby zdrowia.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Złocięncu obrazują zjawisko przemocy domowej na przestrzeni ostatnich pięciu lat i przedstawiają się następująco:

Zestawienie ilości aktywnych Niebieskich Kart w latach 2021 – 2025

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	Rok				
	2021	2022	2023	2024	2025
Policja	32	19	27	21	21
Żandarmeria					1
MGOPS	11	10	9	17	11
GKRPA	0	0	1	4	1

Oświata	0	0	0	2	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0
Liczba Niebieskich Kart, które przeszły z lat ubiegłych	18	29	14	18	2
Ogółem	43	29	37	44	34

W 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Złocieniec odbył **6 posiedzeń**, utworzono **44 grupy diagnostyczno-pomocowe** Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2025 r. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Złocieniec odbył **8 posiedzeń**, utworzono **34 grupy diagnostyczno-pomocowe** Zespołu Interdyscyplinarnego.

Częstotliwość spotkań zależna była od indywidualnej sytuacji danej rodziny.

4.1. Zasoby Gminy Złocieniec

Skuteczna walka z problemem przemocy wymaga podejmowania działań interwencyjnych, specjalistycznych i systematycznych. Przyjmując takie założenie, a także obierając za cel pracę w środowisku gminnym niezwykle istotne jest określenie zasobów lokalnych gminy. Ścisła i skoordynowana współpraca między wszystkimi instytucjami będzie gwarancją efektywności podejmowanych działań.

Na terenie gminy Złocieniec funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają zadanie przeciwdziałać przemocy domowej. Należy tu zaliczyć przede wszystkim działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym grup diagnostyczno-pomocowych.

Instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej - zadania

1. Zadania Gminy

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy;

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 734).

3. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- przeprowadzanie dokładnego rozeznania sytuacji;
- wzywanie osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich;
- udzielanie wsparcia osobom poszkodowanym;
- informowanie członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej;
- powiadamianie organów ścigania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa;
- powiadamianie ośrodka pomocy społecznej i wnioskowanie o objęcie rodziny działaniami zgodnie z kompetencjami (w razie konieczności);
- wnioskowanie do sądu rejonowego o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym;
- podejmowanie działań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu oraz pomocy psychologicznej.

4. Zadania Policji:

- udzielenie osobom poszkodowanym niezbędnej pomocy, w tym organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej;
- podejmowanie czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą oraz środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania wobec osób, które stosują przemoc w rodzinie;
- przeprowadzanie z osobami stosującymi przemoc rozmów o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą oraz wzywanie sprawców przemocy do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;

- przeprowadzanie na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składanie systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę diagnostyczno-pomocową;
- wydawanie wobec sprawców przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Wydany nakaz opuszczenia mieszkania oraz zakaz zbliżania się obowiązują przez okres 14 dni.

5. Zadania pomocy społecznej:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- udzielanie kompleksowych informacji o: możliwościach uzyskania pomocy, psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc; możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby lub rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby pokrzywdzonej;
- zapewnienie osobie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej;
- udzielanie pomocy finansowej oraz niepieniężnej w formie dożywiania dzieci w szkołach;
- podejmowanie innych działań wynikających z pracy w grupach diagnostyczno-pomocowych i zespole interdyscyplinarnym.

6. Zadania oświaty:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- udzielanie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;
- podejmowanie działań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

7. Zadania ochrony zdrowia:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
- wypełnianie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela podmiotu leczniczego, do którego została przewieziona osoba ze względu na stan zdrowia, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.

8. Zadania organizacji pozarządowej:

- podejmowanie działań na rzecz niesienia pomocy i wyrównywania szans osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz dotkniętych przemocą w rodzinie. Szczególnie działania skierowane są na podejmowanie inicjatyw z myślą o dzieciach i młodzieży np. organizowanie letniego wypoczynku, zajęć socjoterapeutycznych, udzielenie wsparcia psychologicznego.

9. Zadania kuratorskiej służby sądowej:

- udzielanie członkom zespołu interdyscyplinarnego informacji o obowiązującym stanie prawnym w zakresie oddziaływania prawnego na osoby stosujące przemoc w rodzinie, zwłaszcza na etapie postępowania wykonawczego w szczególności w trakcie sprawowania dozoru lub postępowania wykonawczego w sprawach rodzinnych;

- udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych dotyczących osób lub rodzin, które jednocześnie pozostają pod dozorem lub nadzorem kuratora.

10. Zadania żandarmerii wojskowej

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. Do ich zadań należy wydawanie wobec sprawców przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Wydany nakaz opuszczenia mieszkania oraz zakaz zbliżania się obowiązują przez okres 14 dni.

Obowiązkiem pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia jest wszczynanie procedury Niebieska Karta w przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie.

Mocną stroną Gminy jest profesjonalizm służb, a także gotowość pracowników do podejmowania szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Zwiększa się również ilość informacji dotyczących oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy.

Rozdział V. Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Złocieniec.

MOCNE STRONY

- powołanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- zintegrowane działania instytucji tworzących gminny system przeciwdziałania przemocy;
- wypracowanie modelu współpracy interdyscyplinarnej;
- wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”;
- działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- zaangażowanie i profesjonalizm kadry tworzącej Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno- pomocowe;
- stabilna i profesjonalna obsługa techniczna Zespołu;
- sprawne i uzasadnione przeprowadzanie interwencji w środowiskach zagrożonych przemocą dzięki znajomości procedur i wzajemnej pomocy Policji, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych oraz służby zdrowia;
- dobre rozeznanie w terenie i lokalnych środowiskach rodzinnych;
- możliwość korzystania ze szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje i wzbogacających wiedzę członków Zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych;
- istniejące zaplecze instytucjonalne: Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Drawsku Pomorskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt konsultacyjny, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, zakłady opieki zdrowotnej;
- prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych w zakresie przeciwdziałaniu przemocy domowej wśród dzieci i młodzieży;
- zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy dostępu do specjalistycznego wsparcia.

SŁABE STRONY

- brak na terenie gminy miejsc schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- niedostateczna liczba specjalistów mogących realizować programy terapeutyczne dla ofiar i sprawców przemocy;
- słaba skuteczność wezwań dla sprawców przemocy;
- słaba realizacja zaleceń i zobowiązań stawianych sprawcom przemocy;
- brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy;
- brak w gminie grup wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy domowej.

SZANSE

- udział lokalnych mediów w propagowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy;
- rozprzestrzenianie się informacji wśród społeczności lokalnej Złocieńca w zakresie działalności Zespołu, czynności podejmowanych wobec sprawców przemocy i możliwościach uzyskania pomocy przez osoby pokrzywdzone;
- coraz bardziej nagłaśniane i rozpowszechniane w mediach zagadnienia związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, organizowanie akcji i programów poświęconych problemowi przemocy;
- zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla ofiar przemocy;
- możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa;
- możliwość pozyskania środków zewnętrznych na programy przeciwdziałania przemocy domowej;
- wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej;
- możliwość realizowania programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i cyberprzemocy;
- możliwość podnoszenia umiejętności służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;

- integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny.

ZAGROŻENIA

- duża liczba umorzeń przez Policję lub prokuraturę postępowań w sprawie przemocy w rodzinie;
- niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości istniejących przepisów prawnych;
- niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;
- wykorzystywanie procedury NK w konfliktach rodzinnych do spraw rozwodowych i majątkowych;
- utrzymujące się w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy oraz przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej;
- możliwość wypalenia zawodowego wśród służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych;
- uzależnienia, m.in. od alkoholu;
- wzrastająca liczba osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych;
- niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i programów psychologiczno-terapeutycznych kierowanych do sprawców przemocy;
- niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy.

Rozdział VI. Cel główny i cele szczegółowe programu

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2026 – 2030 jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

Cele szczegółowe programu:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

1.1. Podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, zmiana mentalności i uwrażliwienie mieszkańców Gminy Złocieniec na problematykę przemocy.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięncu, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, filmików w szkołach oraz przedszkolach na terenie Gminy Złocieniec.

Harmonogram: od 2026 roku praca ciągła.

Wskaźniki realizacji: liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, plakatów, filmików.

1.2. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.

Odpowiedzialny za realizację: placówki oświatowe, Komisariat Policji w Złocięncu, Posterunek Policji w Ostrowicach.

Sposób realizacji: realizowanie w placówkach oświatowych programów, warsztatów profilaktycznych, pogadek dotyczących przeciwdziałania przemocy/cyberprzemocy/przemocy domowej.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba pogadek, warsztatów, programów.

1.3. Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: szeroko rozumiana praca socjalna, objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba rodzin objętych pracą socjalną, liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

2. Zwiększenie pomocy i ochrony osobom doznającym przemocy domowej.

2.1. Udzielenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu, Komisariat Policji w Złocięncu, Posterunek Policji w Ostrowicach ośrodek zdrowia.

Sposób realizacji: podejmowanie interwencji w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej, realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, udzielanie informacji na temat instytucji wspierających w/w osoby, zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej, dostęp do pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba interwencji, liczba założonych Niebieskich Kart A i C, liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, liczba osób doznających przemocy domowej, liczba osób korzystających ze schronienia, liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej.

2.2. Wspieranie i rozwijanie podmiotów, które udzielają pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych.

Sposób realizacji: dalsza działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.

2.3. Wizyty pracowników socjalnych i dzielnicowych realizujących monitoring w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Komisariat Policji w Złocięncu, Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu.

Sposób realizacji: wizyty monitorujące w rodzinach po ukończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba rodzin objętych monitoringiem, liczba przeprowadzonych monitoringów.

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

3.1. Oddziaływanie psychologiczne i terapeutyczne na osoby stosujące przemoc domową.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Komisariat Policji w Złocięncu, Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięncu.

Sposób realizacji: prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”, informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy i możliwości szukania pomocy, kierowanie osób do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, kierowanie osób do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, wnioskowanie o objęcie leczeniem odwykowym osób stosujących przemoc domową i nadużywających alkoholu, wydanie tymczasowego nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wydanie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba wypełnionych formularzy NK D, liczba osób stosujących przemoc domową, liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba osób skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba osób uczestniczących w programie psychologiczno-

terapeutycznym, liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, liczba osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny, liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe, liczba spraw skierowanych do sądu, liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, liczba wydanych zakazów zbliżania się do mieszkania.

3.2. Rozpowszechnianie informacji na temat konsekwencji stosowania przemocy.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu.

Sposób realizacji: opracowanie i zamieszczenie informacji na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złocięncu.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba udostępnionych materiałów informacyjnych.

4. Pogłębienie i doskonalenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.1. Udział w szkoleniach, superwizji, podnoszenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla osób na co dzień zajmujących się tą problematyką: pedagogów szkolnych, funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych.

Odpowiedzialny za realizację: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Zespół Interdyscyplinarny w Złocięncu.

Sposób realizacji: udział w szkoleniach i konferencjach.

Harmonogram: 2026 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba przeszkolonych osób.

Przewidywane efekty realizacji programu:

- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową;
- zbudowanie zintegrowanego systemu działań;

- udzielenie kompleksowej i profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- wzrost świadomości społeczności lokalnej i zmiana postaw społecznych wobec problemu przemocy domowej;
- niwelowanie skutków przemocy w codziennym funkcjonowaniu osób i rodzin.

Adresaci programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2026-2030 skierowany jest do mieszkańców gminy Złocieniec, a w szczególności:

- osób dotkniętych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
- społeczności lokalnej.

Rozdział VII. Realizatorzy programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2024 – 2030 są:

- 1) Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięcu,
- 2) Komisariat Policji w Złocięcu,
- 3) Szkoły i przedszkola w Gminie Złocieniec:
 - Przedszkole im. Zajączka Złocieniaszka w Złocięcu,
 - Żłobek i przedszkole Krasnoludek w Złocięcu,
 - Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Złocięcu,
 - Szkoła Podstawowa nr 3 im. Żołnierza Polskiego w Złocięcu,
 - Szkoła Podstawowa w Nowym Worowie,
 - Niepubliczne Przedszkole „Stokrotka” w Złocięcu,
 - Zespół Szkół im. gen. Władysława Andersa w Złocięcu,
- 4) Placówki Ochrony Zdrowia:
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medica” S.C.,
 - Przychodnia Zdrowia MYSIK-MED,
- 5) Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Złocięcu,
- 6) Parafia pw. Św. Jadwigi Królowej w Złocięcu,
- 7) Parafia wojskowa św. Augustyna w Złocięcu,
- 8) 2 Brygada Zmechanizowana Legionów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,
- 9) Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Złocieniec,
- 10) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięcu,
- 11) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w Złocięcu,
- 12) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe w gminie Złocieniec,
- 13) Straż Miejska w Złocięcu,
- 14) Złocieniecki Ośrodek Kultury w Złocięcu,
- 15) Prokuratura Rejonowa w Drawsku Pomorskim,
- 16) Sąd Rejonowy w Drawsku Pomorskim,
- 17) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim,
- 18) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Drawsku Pomorskim.

Rozdział VIII. Harmonogram realizacji i źródła finansowania Programu

Lp	Zadanie	Sposób realizacji	Termin wykonania
1.	prorowadzenie procedur Niebieska Karta, podejmowanie działań pomocowych	rozstrzyganie o zasadności prowadzenia procedury zgodnie z rozp. Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”	według otrzymywanych zgłoszeń, na bieżąco
2.	prorowadzenie poradnictwa specjalistycznego	kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do terapeuty ds. uzależnień od alkoholu; kierowanie osób dotkniętych przemocą lub podejrzewanych o jej stosowanie do psychologa, prawnika; prowadzenie terapii przez wyznaczonych specjalistów	na bieżąco, według zgłaszanych potrzeb i w zależności od problemów w rodzinie
3.	rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym	rozpowszechnianie ulotek i plakatów informacyjnych; rozpowszechnianie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy za pośrednictwem strony internetowej; organizowanie pogadek i spotkań w szkołach; zamieszczenie informacji dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na tablicy ogłoszeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Złocieńcu; umieszczenie i aktualizowanie informatorów przekazanych przez ZUW na stronie internetowej gminy i OPS	na bieżąco
4.	podnoszenie świadomości społecznej poprzez lokalne akcje i kampanie	obchody Międzynarodowego Dnia bez Przemocy	02 października
5.	współpraca z realizatorami i partnerami Programu	wspólne podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą; opracowywanie planów pomocy, przekazywanie i pozyskiwanie informacji w obszarze przeciwdziałania przemocy; podejmowanie działań w ramach kompetencji instytucji	według potrzeb, przez cały okres trwania Programu
6.	nabywanie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	prorowadzenie szkoleń dla członków grup diagnostyczno - pomocowych i Zespołu; udział w szkoleniach, konferencjach i warsztatach na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim	według zgłaszanych ofert szkoleniowych, według potrzeb

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu Gminy Złocieniec. Środki będą zabezpieczone w budżecie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złocięncu

Rozdział IX. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2026 – 2030 będzie monitorowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu i Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Ewaluacja Programu pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Złocieniec oraz na zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Koordynację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2026-2030 prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu.

2. Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań ich realizatorzy zobowiązani są do przedstawienia Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego corocznych sprawozdań z ich realizacji.

3. Sprawozdanie z wykonania w danym roku zadań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złocieniec na lata 2026-2030 Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego składa Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej w terminie do 31 marca roku następnego.

UZASADNIENIE

Problem przemocy domowej istnieje od dawna, jednakże na przełomie kilku ostatnich lat zjawisko to zaczyna być coraz bardziej widoczne i niepokojąco narastające. Prowadzi do degradacji podstawowej komórki społecznej jaką jest rodzina, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym podejmuje się działania w celu zapewnienia wszystkim członkom wspólnoty samorządowej poszanowania ich praw i wolności oraz równego traktowania. Gminny Program ma za zadanie ustalenie działań podejmowanych w lokalnej społeczności, mających na celu udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc domową oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej. Program został przedstawiony do konsultacji członkom zespołu interdyscyplinarnego, którzy po zapoznaniu nie wnieśli do niego żadnych uwag.

Z uwagi, iż przemoc jest procesem ciągłym uchwalenie uchwały z mocą od 1 stycznia 2026 r. jest korzystne dla osób potrzebujących wsparcia, a zasady demokratycznego państwa nie stoją temu na przeszkodzie.

Przyjęcie Programu generuje określone zadania i koszty związane z jego realizacją. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy są realizowane przez jednostki gminy, gdyż są powiązane z ich zadaniami. Tak więc część kosztów jest zawarta w budżetach jednostek gminy (OPS, oświata). Zasadne jest zaplanowanie środków na działania związane z zabezpieczeniem poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego.

Biorąc pod uwagę powyższe przyjęcie Programu jest uzasadnione.